

Plan van aanpak Realisering Belevingsplekken Wijnaerden

(als onderdeel van het Buggenumse Veld)

13 maart 2025

Promotie Platform Leudal – Zand- en grindbedrijf Zand- en grindbedrijf Kuypers BV BV
namens deze Pascal Schreurs, projectleider belevingsplekken Buggenumse Veld / Wijnaerden

Ter introductie

Door een werkgroep bestaande uit vertegenwoordigers namens Zand- en grindbedrijf Zand- en grindbedrijf Kuypers BV BV, Gemeente Leudal, Provincie Limburg, Rijkswaterstaat en Waterschap Limburg is op basis van het Masterplan Maas- en Maasplassen een gebiedsvisie opgesteld voor een integrale (her)ontwikkeling in het plangebied Wijnaerden.

In deze gebiedsvisie worden de volgende doelstellingen nagestreefd ten aanzien van de verdere ontwikkeling van dit gebied:

- Waterstandsdeling genereren ten behoeve van lokale hoogwaterbescherming
- Toeristische en recreatieve ontwikkelingen tussen Neer en Buggenum mogelijk maken
- Natuurontwikkeling
- Het aanpassen van het havenfront Hanssum
- Continueren van de productie van bouwgrondstoffen
- Maatschappelijke meerwaarde

De gebiedsvisie is door de gemeenteraad van Leudal op 13 maart 2018 als zodanig vastgesteld en vormt heden ten dage de leidraad voor de verdere (her)ontwikkeling van dit ontgrondingsgebied tussen de haven van Hanssum in Neer en de Bouxweerd in Buggenum.

De zand- en grindwinning maakt het mogelijk om de kansen en wensen in dit Maasdal-gebied tussen Buggenum en Neer ook daadwerkelijk ten uitvoer te brengen. De ontgronding van het plangebied wordt uitgevoerd door Zand- en grindbedrijf Kuypers BV.

Lokale klankbordgroep

Voor inhoudelijke expertise en om de lokale belangen voor wat betreft de uiteindelijke inrichting van het gebied goed te laten vertegenwoordigen zijn in de uitvoeringsfase van de gebiedsvisie bewoners, ondernemers en belangenorganisaties nauw betrokken. Hiervoor is een lokale klankbordgroep onder onafhankelijk voorzitterschap opgericht. In deze klankbordgroep hebben zitting vertegenwoordigers vanuit: gemeente Leudal, Zand- en grindbedrijf Zand- en grindbedrijf Kuypers BV BV, Promotie Platform Leudal, Dorpsraad Buggenum, Dorpsoverleg Neer, Heemkunde Oos Neer, WSV Hanssum, Studiegroep Leudal, Stichting Bronsgroen Natuurbeheer, Staatsbosbeheer, Horeca, LLTB, Wildbeheereenheid Land van Horne, Natuur en Milieufederatie Limburg, HSV Leudal, Agrariërs en een landschapsarchitect. Voor het gebied zijn destijds vanuit de gestelde doelen door deze klankbordgroep een aantal inrichtingsvarianten opgesteld, ook voor *toeristische en recreatieve ontwikkelingen*. Uitgangspunten daarbij waren de ontwikkeling van recreatie en toerisme in het gebied goed te laten samen gaan met de hoogwaterbeschermingsmaatregelen en versterken van de biodiversiteit in het gebied. Tevens belangrijk dat in het gebied gelegen intensieve veehouderij werd ontmanteld, hetgeen ook inmiddels is gebeurd.

Gebiedsfonds Wijnaerden

De ontwikkelingsmaatregelen in deze worden mogelijk gemaakt door de financiering vanuit het gebiedsfonds Wijnaerden, gevuld met een deel van de opbrengst die Zand- en grindbedrijf Kuypers BV Kessel uit de winning genereert. Het fonds wordt beheerd door de gemeente Leudal. Voor de te ontwikkelen plannen, boven een bepaald bedrag, zal te allen tijde de Raad haar goedkeuring dienen te verlenen.

Werkgroep belevingsplekken Buggenumse Veld

Om een aantal uitvoeringsmaatregelen te realiseren op het terrein van toerisme en recreatie die tevens een lokale maatschappelijke meerwaarde creëren, bestaat het voornemen om naar voorbeeld van de z.g.. belevingsplekken (met cultuurhistorische, natuurlijke en recreatieve waarde) in het nabij gelegen Buggenumse Veld, ook twee extra belevingsplekken in het gebied Wijnaerden te realiseren. Met de beoogde belevingsplekken in het plan Wijnaerden kan tevens de witte vlek in het gebied Buggenumse Veld tussen Buggenum en Neer verder worden ingevuld. De beoogde belevingsplekken in het project Buggenumse Veld zijn allen gelegen tussen Buggenum-Nunhem-Neer, ten westen van het plangebied Wijnaerden. De plekken in het Buggenumse Veld worden gefinancierd uit het bestaande gebiedsfonds voor dat plangebied, mogelijk gemaakt door compensatiegelden van BASF. De financiering van de belevingsplekken in het Buggenumse Veld zijn per Raadsbesluit op 2 juli 2024 goedgekeurd.

Door de werkgroep belevingsplekken Buggenumse Veld bestaande uit lokale vertegenwoordigers vanuit Neer, Buggenum en Nunhem met kennis van de verhalen van het gebied, zijn ook de verhalen van de beoogde extra belevingsplekken in het plangebied Wijnaerden geïnventariseerd. Deze vormen dan ook de basis voor de verdere invulling van de belevingslocaties in Wijnaerden.

Projectleiding

De projectleiding voor wat betreft de realisering van de belevingsplekken in het Buggenumse Veld wordt namens de gemeente Leudal en de lokale werkgroep 'versterking beleving Buggenumse Veld' gevoerd door het Promotie Platform Leudal. Vanuit Zand- en grindbedrijf Kuypers BV Kessel is het Promotie Platform Leudal ook gevraagd om onderhavig plan van aanpak op te stellen en na goedkeuring van dit plan door de gemeenteraad van Leudal de coördinatie rond de daadwerkelijke realisering van de plekken ter hand te nemen.

Gemeentelijk beleid

De beoogde recreatieve ontwikkeling welke wordt voorgestaan in dit plan van aanpak is in lijn met het beleid van de gemeente Leudal die er belang aan hecht om het concept van dergelijke belevingsplekken ook in andere plangebieden in Leudal door te voeren, passend bij de toeristisch-recreatieve ambitie van Leudal om de kwalitatieve belevingswaarde van (cultuurhistorisch) erfgoed in de gehele gemeente te versterken.

Een belevingsplek

Naar voorbeeld van de te realiseren belevingsplekken in het gebied Buggenumse Veld, is het streven om in het kader van de uniformiteit in recreatieve beleving van het gebied, ook in het plangebied Wijnaerden een tweetal van deze plekken te gaan realiseren. Feitelijk vormt het gebied Wijnaerden een onderdeel van het grote Buggenumse Veld en zodoende willen we via het realiseren van de belevingsplekken deze twee gebieden met elkaar verbinden en daarmee letterlijk de afstand tussen Buggenum en Neer verkleinen.

Maar wat verstaan we onder een belevingsplek?

Een belevingsplek kenmerkt zich door de volgende uitgangspunten:

- ❖ beschikt over een zelfde kenmerkende uitstraling in de basis met een uniforme vormgeving, aankleding (planten, meubilair of anderszins) en communicatie
- ❖ is herkenbaar door een landmark die op elke plek terugkomt en ook in de communicatie
- ❖ beschikt over unieke kenmerken en verhalen
- ❖ een verhaal vertelt waar de menselijke zintuigen worden geprikkeld middels het zien, horen, ruiken en/of voelen
- ❖ het verhaal wordt op een informatieve en toegankelijke wijze beschikbaar gesteld voor een brede doelgroep, ook voor kinderen
- ❖ de plek wordt ontsloten doch liggen in de nabijheid van bestaande en nieuwe wandel- en fietsroutes
- ❖ biedt aanknopingspunten voor ondernemers en andere betrokkenen (promotioneel, productversterking enz.) om aan te haken
- ❖ de informatie en daarmee de belevingsplek is 365 dagen digitaal en/of fysiek toegankelijk
- ❖ extra beschikbare informatie over een plek wordt ontsloten via de (digitale) informatiekanaal van Liefde voor Leudal, waarmee de informatie ook duurzaam geborgd blijft.

Onderscheid in beleving

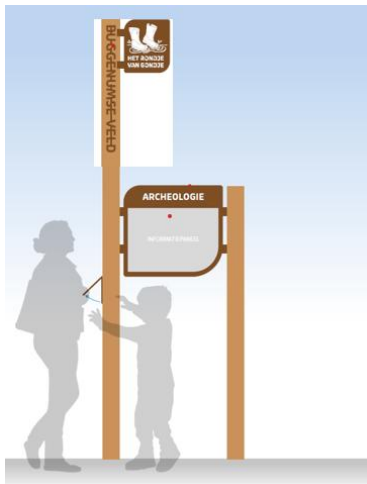
Niet elke belevingsplek kan op een zelfde wijze worden aangekleed en ingericht daar we te maken hebben met een gebied dat zich kenmerkt op vele plekken door een hoge landschappelijke, ecologische, natuurlijke en cultuurhistorische waarde.

Bij de inrichting van elke plek houden we derhalve rekening met de mate van fysieke omvang van een locatie, de intensiteit van aanwezige voorzieningen en faciliteiten terplekke en de draagkracht van de plek. De ene plek kent minimale basisvoorzieningen zoals b.v. enkel een houten bankje met extensief gebruik, gericht op een rustplek met een reactieve beleving. Bij een andere plek zal een meer actieve beleving geboden worden, waar plek is voor meer doe-activiteit en die qua faciliteiten en voorzieningen is ingericht voor een intensiever gebruik.

Elke belevingsplek wordt tevens voorzien van **een kenmerkende landmark**. Belangrijk is dat de plekken met elkaar een eenheid gaan vormen. Dit informatief, qua herkenbaarheid en virtuele ontsluiting.

Voor het Buggenumse Veld is een dergelijke landmark inmiddels gereed. Dit landmark willen we ook toepassen voor het gebied Wijnaerden om een beleevingsplek fysiek aan te duiden. De eyecatcher wordt is drie meter hoog en het infobord beslaat één meter in breedte. Het landmark wordt voorzien van de naam 'Buggenumse Veld' als 'hoofd'gebiedsaanduiding, om zo de uniformiteit en samenhang verder te benadrukken v.w.b. Wijnaerden als onderdeel van het Buggenumse Veld. De naam Wijnaerden laten we terug komen samen met het thema op het infobord van het landmark. Op het infobord wordt verder met beperkte content en fotomateriaal de locatie omschreven. Middels een QR code kan men meer informatie tot zich nemen via de website van liefdevoorleudal.nl.

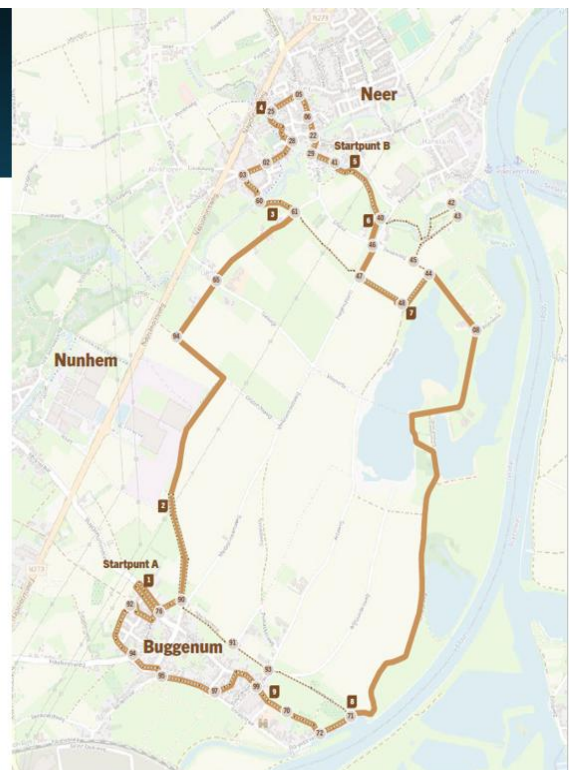
In deze een eerste schetsvoorbeeld:

Onderstaand overzichtskaartje geeft aan de realisatie van de beleevingsplekken en hun thema in het Buggenumse Veld:

Locaties Buggenumse Veld en hun verhaal

1. De Klink; boeren door de eeuwen heen
2. Naddenberg; vruchtbare grond
3. Schans; schuilplek voor onheil
4. Peelrandbreuk; de bodem die trilt
5. Friedesse Molen; voedselproductie en waterhuishouding
6. Romeinse weg; het belang van wegen
7. Vogelkijkwand; vogels spotten
8. De Maas; maasbeleving
9. Aldegundiskapel; geloof en rust

Opm:

locatie 7 de beoogde beleevingsplek met thema 'vogels spotten' willen we elders realiseren. Zie pag. 12 in dit plan van aanpak voor ons voorstel.

Beoogde resultaat

In onderhavig plan van aanpak 'realisering belevingsplekken Wijnaerden' worden de volgende zaken nader uitgewerkt die moeten leiden tot de uiteindelijke realisering van de twee belevingsplekken in het gebied Wijnaerden:

- een beschrijving van het doel van het project en de beoogde doelgroep
- welke belevingsplekken willen we in Wijnaerden, met welk thema, wat is hun unieke verhaal en waar zijn deze gesitueerd in het gebied
- de beoogde verbinding tussen de belevingsplekken via bestaande routestructuren in het gebied en met die in het Buggenumse Veld
- de (digitale) borging van de informatie over een belevingsplek
- een beschrijving van de rollen van de diverse stakeholders in het project (tijdens en na)
- een concept investerings- en exploitatiebegroting, incl. beheer en onderhoud van de belevingsplekken
- een tijdplan om te komen tot uiteindelijke realisering van de belevingsplek(ken).

Werkzaamheden

Het Promotie Platform Leudal, in deze vertegenwoordigd door haar projectcoördinator, draagt zorg en coördineert de diverse werkzaamheden in dit plan van aanpak. De werkzaamheden kunnen als volgt onderverdeeld worden:

- a. inventarisatie en onderzoek**
 - ✓ veldonderzoek en verzamelen content
 - ✓ voorstel locatie(s) belevingsplek(ken)
 - ✓ opstellen uitgangspunten inrichting belevingsplek(ken)
 - ✓ voorstel v.w.b. de communicatie (het verhaal)
 - ✓ opvragen offertes voor verdere inrichting, vormgeving, inrichting, landschappelijke inpassing en grondwerk.
- b. Begeleiding en ondersteuning in besluitvormingsproces**

Daarnaast wordt begeleiding en ondersteuning geboden bij het besluitvormingsproces bij gemeente Leudal (ambtelijk en bestuurlijk, commissie fysiek en eventueel Raad) en anderen.
- c. Klankbordgroep 'Wijnaerden'**

In deze zal de coördinator van het Promotie Platform Leudal ook zitting nemen in de lokale klankbordgroep 'Wijnaerden' en beschikbaar zijn voor tussentijds (werk- en afstemmings-)overleg.

Beleidsmatige inkadering

Onderhavig project 'realisering belevingsplekken Wijnaerden' is een nadere uitwerking van één van de doelstellingen in *de gebiedsvisie* namelijk de recreatieve en toeristische (her)ontwikkeling van het gebied Wijnaerden.

Verder sluit dit project aan bij het beleid gevoerd in het kader van:

- a. Masterplan Maas en Maasplassen*
- b. beleidsplan Recreatie en Toerisme gemeente Leudal; uitnodigend landschap (mei 2020).* In dit beleidsplan worden productverhaallijnen gezien als een kans om de regio verder te profileren. Onderdeel van die productverhaallijn zijn verhalen die ontwikkeld worden over lokaal onderscheidende thema's. Dit is waar dit project in voorziet.
- c.*

Het belangrijkste doel van project is het vertellen van verhalen over de lokale bijzonderheden in het gebied Wijnaerden.

Hoe Leudal kan inspelen op de product-verhaallijnen

Product-verhaallijn	Bijdrage Leudal (soms in samenwerking met buurgemeenten)
Midden-Limburg MIDDEN DOOR LIMBURG Routes, erfgoed en pleisterplaatsen	- Routes Fietsen, Wandelen, Varen, Mountainbiken up to date - Arrangementen met horeca en erfgoed en combinaties - Culturele evenementen, - Vaker gezamenlijke openstelling erfgoed en 365 dagen per jaar toegankelijke digitale beleving - Verhalen ontwikkelen, bv. Eugène Dubois, Graaf van Horne

d. (Tijdelijk) beheerplan Wijnaerden

In de ontgrondingsvergunning wordt bij de voorschriften aangegeven dat er twee jaar vóór de afloop van de vergunningstermijn een beheerplan ingediend dient te worden (mei 2033). Het gebied is echter constant in ontwikkeling en er zullen de komende jaren deelgebieden klaargemaakt en opgeleverd worden. Hierbij is nu al sprake van diverse gebruikers/pachters in het gebied. Om deze (deels tijdelijke) situatie in goede banen te leiden is besloten om een tijdelijk beheerplan met betrokkenen op te stellen zodat iedereen van elkaar weet waar en wanneer bepaalde werkzaamheden in het gebied plaatsvinden. En waarschijnlijk belangrijker nog: waarom. Op deze manier ontstaat er meer begrip voor elkaar.

De kaders voor dit tijdelijk beheerplan worden gegeven in de diverse vergunningen die betrekking hebben op de gebiedsontwikkeling Wijnaerden en de afspraken die met elkaar gemaakt zijn in Bestemmingsplan (b.v. bouwvoorschriften), De Waterwet (b.v. om bij hoogwater de doorstroom in de uiterwaarden te bevorderen wordt kort grazige vegetatie nagestreefd), Wet Natuurbescherming, Omgevingswet (kaders voor ontgroning en herinrichting) e.d.

Onderdeel van de Omgevingswet vergunning is het definitieve inrichtingsplan. Dit plan is, tezamen met de visie voor de herinrichting, de afgelopen jaren in samenspraak met de klankbordgroep ontwikkeld. In de pachtcontracten wordt eveneens rekening gehouden met bovenstaande kaders. Zodra (nieuwe) deelgebieden heringericht zijn en bruikbaar zijn voor agrarisch natuurbeheer of recreatieve ontwikkelingen worden daarover nieuwe afspraken gemaakt.

e. Projectplan Waterwet Kaderrichtlijn Water Zuid-Nederland (Rijkswaterstaat)

In dit plan wordt in deelproject 6, tranche 3 met de maatregelen rond het ecologisch herstel een beeld geschetst voor de inrichting van het deelgebied Bouxweerd met geulen voor de extra wateropvang. Dit is van belang omdat we in deze ontwikkelzone ook de belevingsplek rond het spotten van de vogels willen situeren.

Het doel

Het doel van het project 'realisering belevingsplekken Wijnaerden' is tweeledig:

In fysieke zin

Het toegankelijk maken in fysieke zin geschiedt in de vorm van thematisch ingerichte belevingsplekken en het leggen van onderlinge verbindingen tussen deze plekken in het plangebied en het nabij gelegen Buggenumse Veld teneinde deze plekken met elkaar een eenheid vormen en een totaalbeeld bieden van de landschappelijke en cultuurhistorische waarden van dit totale gebied.

In informatieve zin

Het jaarrond toegankelijk maken van de informatie op een uniforme wijze, zowel online als offline over het gebied Wijnaerden. Op dit moment is de informatie versnipperd dan wel niet aanwezig in recreatieve zin. Dit teneinde het gebied met haar belevingsplekken voor een breed publiek (echter geen massa's) 365 dagen jaarrond toegankelijk te maken.

Doelgroepen

Het project 'realisering belevingsplekken Wijnaerden' richt zich zowel op volwassenen als op gezinnen met kinderen. Getracht wordt een brede doelgroep aan te spreken, zonder te vervallen in massa's. Kijken we specifiek naar de soorten recreanten in het plangebied en deze regio dan zien we dat hier drie leefstijlen significant aanwezig zijn:

- *Rustzoekers* (dicht bij huis, in bekende gebieden, natuurbeleving staat centraal en voorzieningen worden minder belangrijk gevonden)
- *Verbindingszoekers* (voorkeur voor onverharde paden, korte wandelingen, spotten graag vogels en dieren, vinden de aanwezigheid van informatie en een bezoekerscentrum prettig)
- *Inzichtzoekers* (vooral wandelaars van themaroutes, natuur en gezondheid staan voorop, spotten van vogels en dieren, waarderen de aanwezigheid van een bezoekerscentrum, doen mee aan een natuurwerkdag of opruimdag).

Kinderen zullen het gebied Wijnaerden alleen bezoeken als er extra belevingselementen aangeboden gaan worden. Het huidige gebied Wijnaerden heeft hen nog weinig te bieden. Toch is het belangrijk dat kinderen uit Leudal de waarde van hun eigen omgeving leren kennen. We zoeken daarom naar middelen die hun belangstelling voor dit gebied gaan prikkelen.

De beoogde belevingsplekken in Wijnaerden

In het plangebied Wijnaerden worden twee extra belevingsplekken beoogd conform het concept dat wordt toegepast in het Buggenumse Veld. Een derde plek, zijnde een belevingsplek met als thema 'vogels spotten', die al onderdeel uitmaakt van het plangebied Buggenumse Veld wordt hier wel genoemd daar deze geografisch gelegen is in het plangebied Wijnaerden.

De eerste belevingsplek wordt beoogd nabij de locatie **Wienerte 1**. Bedoeling is om hier het verhaal van de '**ontgronding**' te vertellen en het ontstaan van een nieuw landschap met nieuwe functies. Naast hoogwaterveiligheid (er wordt meer ruimte voor de rivier gecreëerd middels een hoogwatergeul) wordt ruimte gecreëerd voor natuur-, agrarische en recreatieve ontwikkeling in het gebied.

Gedacht wordt aan het laten zien van het proces van ontgronding, hoe gaat dit in zijn werk, wat doen we met het gewonnen zand en hoe ontstaat er een nieuw landschap.

Beoogde plek bij Wienerte 1

De tweede belevingsplek met als thema **'archeologie'** wordt beoogd op Buggenums grondgebied in het deelgebied Bouxweerd, in het zuidelijk deel van het plangebied Wijnaerden. De plek zal gerealiseerd worden nabij de extra nevengeul die hier zal komen, zie ook kader op onderstaande afbeelding.

De belevingsplek zoals we die hier willen inrichten, zal een breed archeologisch kader kennen. We zullen in gaan op de diverse archeologische vondsten en opgravingen die in het gebied zijn gedaan. In het verhaal dat we zullen gaan vertellen is een belangrijke plek ingeruimd voor 'De Beukel', een voormalige hoeve die is herontdekt door opgravingen in het Zwaarveld te Neer. Fundamenten van de kelder, een waterput en de aftekeningen van de twee hoofdgebouwen van de hoeve zijn hier opgegraven.

Daarnaast zullen we het verhaal vertellen van andere opgravingen en vondsten in het gebied. Deze hebben zo'n 527 sporen opgeleverd van archeologische aard, zoals paalsporen uit de prehistorie of de Romeinse tijd, 14 waterputten uit de Romeinse tijd en ook ovens uit die tijd, wat duidt op de aanwezigheid van activiteiten in verband met Romeinse bewoning. Daarnaast is veel aardewerk opgegraven uit diverse tijdsperioden.

Dit thema sluit ook aan bij de reeds bestaande archeo-locatie die vanuit het project **'archeoroute Limburg'** in het noordelijk deel van het plangebied, langs het Zwaardveld is gerealiseerd. Deze plek vertelt het verhaal van de 'Tempel aan de Maas', die ergens in dit gebied ten tijde van de Romeinse Tijd zou hebben gestaan en waarvan resten zijn gevonden.

Vindplaats Neer - Tempel aan de Maas

Beleef het archeologische verhaal van de tempel aan de Maas in Neer. Download de app en sta op locatie oog-in-oog met Archie, de virtuele archeoloog. Hij vertelt je via moderne technieken de tot nu toe verborgen geschiedenis van deze tempel. Zo is het net of je naar het verleden transformeert.

In juni 2001, tijdens baggerwerkzaamheden hier in de Hansummerweerd, kwamen twee zuiltrommels letterlijk boven water. De zuilen kwamen op een diepte van 6 meter tevoorschijn tijdens een rivierverbreding, in een voormalige Maasbedding. De zuilen zijn gemaakt van Nivelsteiner zandsteen, een steensoort uit Zuid-Limburg. Er zitten beitelssporen op met een visgraatmotief en waarschijnlijk heeft er beschilderd pleisterwerk op gezeten.

Er zijn ook enkele Romeinse dakpannen aangetroffen en zo konden archeologen de zuilen dateren. De vondst van de zuilentrommels doet sterk vermoeden dat hier in de 2e en/of 3e eeuw na Christus een Romeinse tempel heeft gestaan. Die is

verloren gegaan toen de Maas haar loop veranderde. Het gebouw lag bij de toenmalige mondingen van de Neerbeek en de Swalm in de Maas.

Romeinen kenden bovennatuurlijke krachten toe aan kruispunten van waterwegen en daar plaatsten ze hun heiligdommen. Het is aannemelijk dat het gebouw op een vrij hoge plek lag, voordat het door het rivierwater werd verzwoegen. Leven met de grillen van de Maas is van alle tijden.

[Download de app](#)

LET OP: De vindplaats ligt in de Hansummerweerd langs het zwaardveld.

TIP: Deze locatie is onderdeel van [Ode-aan-de-Maas](#)

Vind ook de [andere Archeo Route Limburg locaties](#)

Opraving 2 Romeinse Zuilen en enkele dakpannen

Presentatie App Archeoroute Tempel aan de Maas

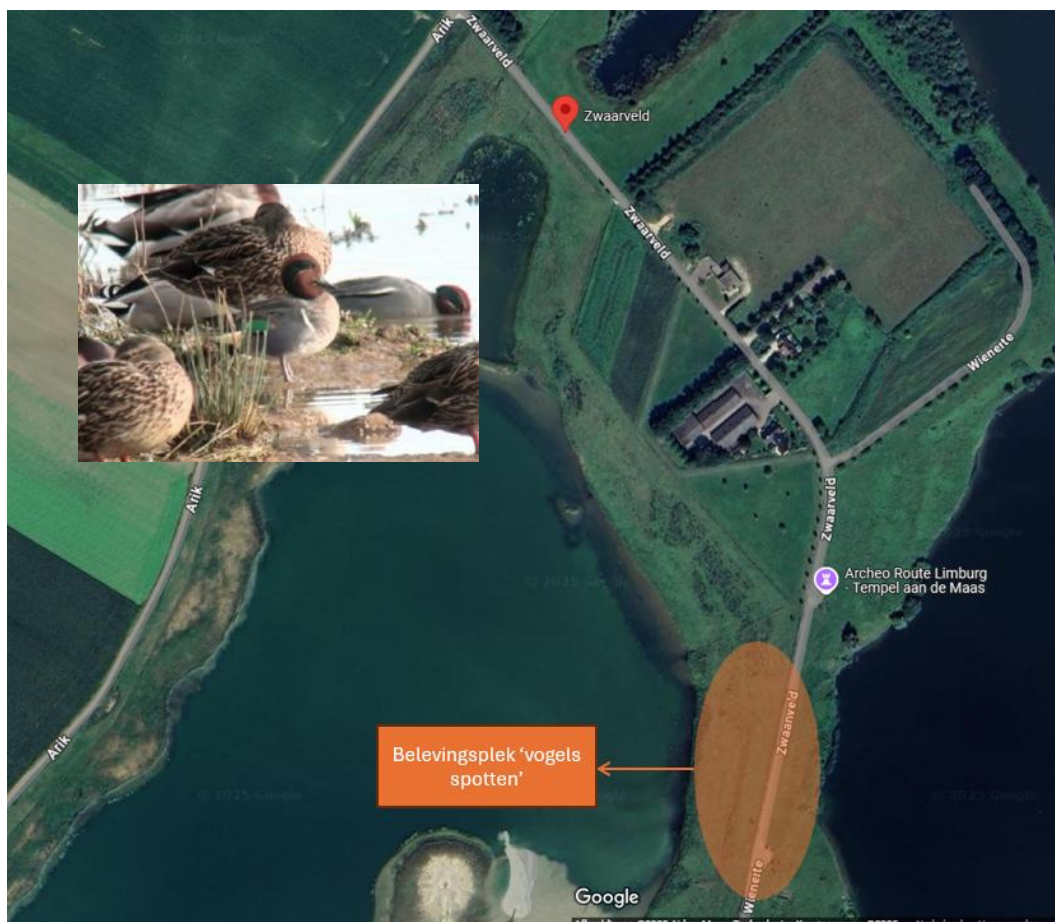
Een **bestaande beleavingsplek** met als thema '**vogels spotten**' waar reeds een *vogelkijkwand* voor is gerealiseerd in het plangebied (thans Arixweg), wordt meegenomen als beleavingsplek in de uitvoering van het project 'Buggenumse Veld'. Echter deze locatie is niet gelegen aan doorgaande knooppuntenroutes en biedt zodoende onvoldoende aanknopingspunten om deze bestaande locatie tot een beleavingsplek zoals beoogd om te vormen.

Derhalve is besloten om aan de overzijde van het Zwaarveld, in het noordelijk deel van het plangebied Wijnaerden voor het thema 'vogels spotten' een aparte beleavingsplek te realiseren. Deze locatie wordt nu reeds veelvuldig door vogelaars ingenomen om vogels te kunnen spotten. We vermelden deze plek zodoende in dit kader omdat het weliswaar is meegenomen in de realisatiefase van het Buggenumse Veld, maar in deze ook onderdeel uitmaakt van het plangebied Wijnaerden.

In het in ontwikkeling zijnde Wijnaerden gebied zijn vaak vogelspotters te vinden aangezien hier interessante vogels zitten of die hier hun nest aan het broeden zijn. Het gebied leent zich perfect voor vogels om te rusten, eten en te broeden. Ze verblijven dan onder andere op de in ontwikkeling zijnde delta van retourzand. Hierdoor ontstaat er een interessante biodiversiteit.

Zo worden er regelmatig zeldzame soorten gespot, zoals bijvoorbeeld in 2024 een Amerikaanse Wintertaling. Deze is zeer zeldzaam en nog niet eerder in Limburg gespot. De Amerikaanse Wintertaling komt maar sporadisch voor in Nederland. Daarnaast staat dit gebied bekend om **de Patrijs** die hier regelmatig wordt gespot.

De definitieve locatie van de beleavingsplek en in de invulling wordt nog nader bepaald in overleg met de vogelaars, welke verenigd zijn in de vogelwerkgroep 'Limbirds' en vertegenwoordigd in de klankbordgroep 'Wijnaerden'.

De drie belevingsplekken in verbinding

Op onderstaand kaartje zijn de drie beoogde locaties weergegeven, onderdeel uitmakend van de beoogde **verbindingroute 'Rondje van Gondje' (fietsen of wandelen)** door het Buggenumse Veld en de beoogde belevingsplekken in Wijnaerden.

(dorpsfiguur Gondje met haar hondje)

De uitwerking per belevingsplek (programma van eisen)

Fysieke inrichting

Met **Buro Kloeg**, bureau voor communicatie voor natuur, cultuur en recreatie, wordt de fysieke inrichting van de belevingsplek conceptmatig uitgewerkt.

Hiervoor wordt een veldonderzoek verricht en een inventarisatie gedaan naar geschikte content (tekst, beeld). Ook wordt een advies uitgebracht hoe de beleving van de plek verder wordt ingevuld aan de hand van het specifieke thema van de locatie en de beleving via ruiken, kijken, luisteren, voelen, proeven en/of doen.

De plekken worden vervolgens gevisualiseerd aan de hand van een inrichtingsschets met het landmark, het infobord en de eventuele extra voorzieningen.

Bij definitief akkoord start het realisatietraject en worden de teksten voor de infoborden geschreven, de beelden bepaald en de specifieke vormgeving per infobord. Tevens wordt de productie gestart van het frame, de panelen en de bestickering. Buro Kloeg verzorgt in deze de projectbegeleiding, montage en begeleiding.

Buro Kloeg heeft hiervoor de offerte uitgebracht, zoals in bijlage a. is toegevoegd.

Landschappelijke inrichting

Voor elk van de belevingsplekken is het van belang in de uitwerking een programma van eisen op te stellen. Dit programma van eisen opgesteld en bestaat grofweg uit:

- Geschiktheid van de beoogde locaties (planologisch, landschappelijk en eigendomsverhoudingen)
- Schets hoe de inrichting er uit komt te zien met welke voorzieningen
- Hoe het landmark te situeren per plek
- Noodzakelijk grondwerk

In deze is aan bureau voor **Erf- en Landschapsverfraaiing Ron Janssen** gevraagd vanuit zijn specifieke ervaringen reeds in deze regio, hierbij ondersteuning te bieden. De inzet van Ron Janssen gaat in na definitieve besluitvorming omtrent onderhavig plan.

De werkzaamheden worden opgedeeld in twee onderdelen:

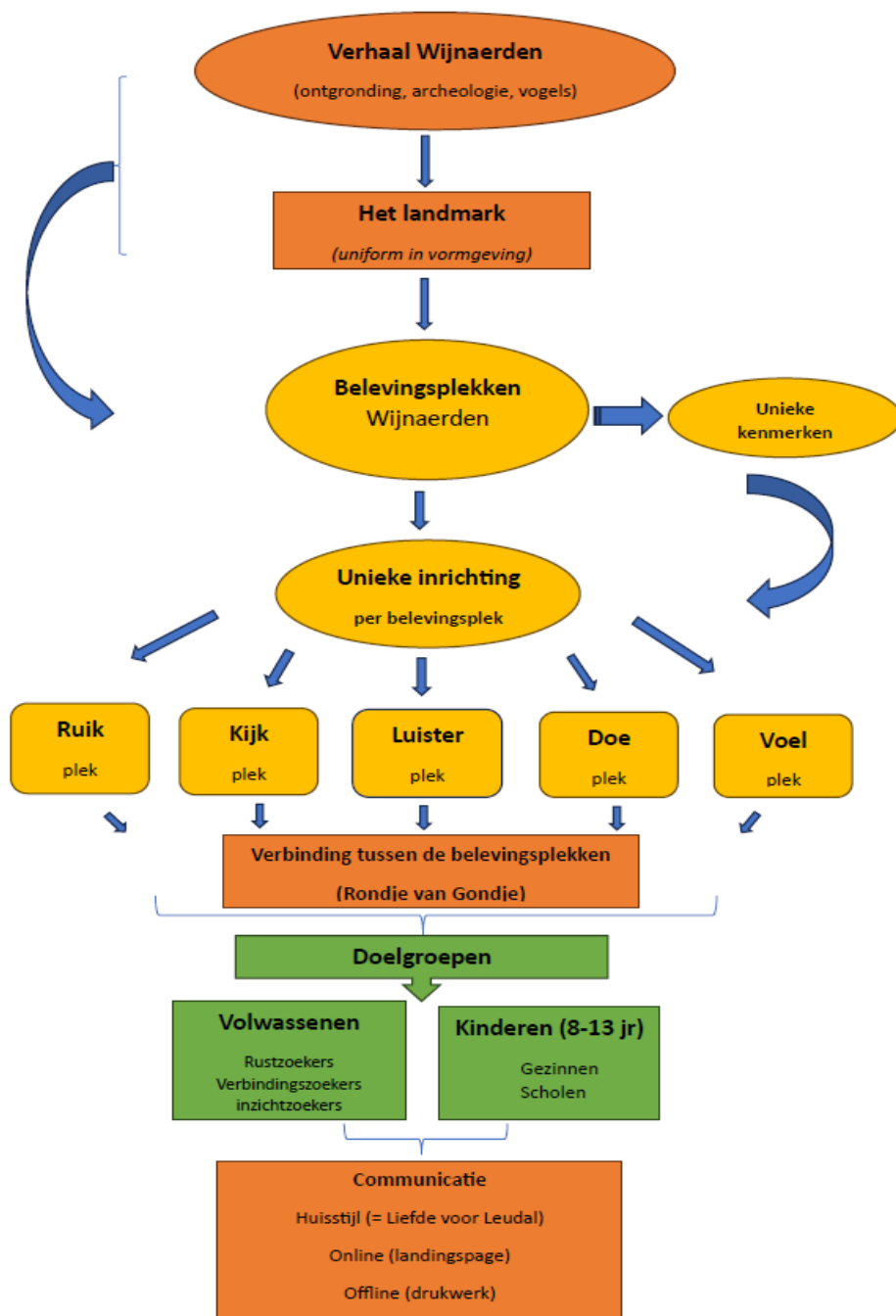
1. Inventariseren input bij de klankbordgroep, het maken van een link naar de landschapsbiografie en afstemming met uitvoerend Buro Kloeg verantwoordelijk voor de plaatsing van het landmark en aanverwante zaken. Tevens worden per locatie inrichtingsplannen opgesteld, incl. uitwerking en begeleiding bij aanvraag offertes t.b.v. de inrichting
2. Begeleiding en organisatie van de uitvoering i.s.m. de projectcoördinator en de klankbordgroep. Daarbij behoort de ondersteuning bij de aanvraag van eventuele vergunningen en afstemming daaromtrent met gemeente (afdeling ruimtelijk beheer) en derden. Ook is er aandacht voor de communicatie m.b.t. het toekomstig beheer van de belevingsplekken.

Ron Janssen heeft voor deze werkzaamheden op 22 januari 2025 offerte uitgebracht, welke bijgaand als bijlage b. is toegevoegd.

Huisstijl en promotionele uitstraling

Qua huisstijl wordt aangesloten bij het **beeldmerk van Liefde voor Leudal**, herkenbaar als onderdeel van het vrijetijdsproduct in de gemeente Leudal.

In het onderstaande schema worden de te nemen (werk)stappen nogmaals visueel neergezet:

Duurzame borging en de rolverdeling

In het project 'realisering belevingsplekken Wijnaerden' zijn diverse stakeholders betrokken, te weten:

- Zand- en grindbedrijf Kuypers BV Kessel als eindverantwoordelijke voor de herinrichting van het gebied
- Gemeente Leudal v.w.b. financiering, besluitvorming en eventuele vergunningverstrekking
- Klankbordgroep Wijnaerden met deskundig advies en vertegenwoordiging lokale belang
- Promotie Platform Leudal als projectcoördinatie v.w.b. dit plan van aanpak en straks bij de realisering van de belevingsplekken, de promotie en duurzame borging van de verhalen bij de belevingsplekken
- Werkgroep Belevingsplekken Buggenumse Veld; zij hebben meegewerkt aan de inhoudelijke uitwerking van de belevingsplekken, zowel in Buggenumse Veld als Wijnaerden
- Buro Kloeg, verantwoordelijk voor de verdere conceptuitwerking en uiteindelijke realisering en plaatsing van de belevingsplekken
- Ron Janssen, verantwoordelijk voor de landschappelijke inpassing en inrichting van de belevingsplekken
- Natuurlijk Elan, verantwoordelijk voor het beheer en onderhoud van de belevingsplekken na oplevering.

Tijdens het realisatietraject, maar zeker ook na oplevering van de belevingsplekken is het zaak goede afspraken te maken voor wat betreft het onderhoud en beheer zodat de belevingsplekken kwalitatief goed in orde blijven.

Daarnaast is het belangrijk dat de opgedane kennis en data duurzaam geborgd worden en dat de belevingsplekken blijvend onder de aandacht worden gebracht bij de beoogde doelgroepen.

In het kader van de herinrichting van het plangebied Wijnaerden en om de gestelde doelen in de gebiedsvisie te kunnen uitvoeren, is een bedrag beschikbaar afkomstig uit de zandwinning. De gemeente Leudal beheert deze 'herinrichtingspot'.

Voorstellen in deze worden door de gemeenteraad van Leudal ook beoordeeld in die zin of ze passen bij de gestelde doelen en van meerwaarde zijn voor het gebied en haar inwoners. Uiteraard na een positief advies en voldoende draagvlak vanuit de Klankbordgroep Wijnaerden.

Onderhavig plan van aanpak geeft hiervoor een uitwerking ten aanzien van de doelstelling 'recreatieve herinrichting'. Hierin wordt meegenomen de conceptuele uitwerking maar ook de daadwerkelijke uitvoering en plaatsing in dit geval van het landmark en aanverwante zaken. Dit wordt gecoördineerd vanuit het externe bureau. Lokaal wordt het project begeleiding en gecoördineerd door de coördinator van het Promotie Platform Leudal.

In de investeringsbegroting met kostenopzet is rekening gehouden met een onderhoudsplan voor de periode van 10 jaar, zodat het beheer en onderhoud van dit project voor langere termijn duurzaam en op een verantwoorde wijze professioneel (b.v. 2 keer per jaar een ronde t.b.v. controle, klein onderhoud en vervangingsinvesteringen) gegarandeerd is.

Voor dit laatste aspect is offerte (zie bijlage c) opgevraagd bij de organisatie Natuurlijk Elan, die met behulp van cliënten met een afstand tot de arbeidsmarkt in het kader van dagbesteding, het beheer en onderhoud kunnen organiseren. Dit onder begeleiding van professionals.

Investerings- en kostenbegroting

Met de werkzaamheden en de daarmee gemoeide middelen zoals in dit plan van aanpak zijn opgenomen zijn de volgende (eenmalige) bedragen gemoeid:

Begroting eenmalige investeringen	
Kostenpost	Bedrag (€, excl. btw)
Erf- en landschapsverfraaiing Ron Janssen (inventarisatie, ontwerp- en inrichtingsplan per locatie, begeleiding aanvraag vergunningen en ondersteuning ad 26 uur à € 82,50 p/uur)	2145
Conceptontwikkeling en communicatie Buro Kloeg (overleg, locatiebezoeken, onderzoek, ideevorming, visualisering, verhalen schrijven en opstellen communicatieplan)	5951
Realisatie 2 landmarks (teksten bord, vormgeving, productieklaar maken, productie, incl. begeleiding, montage en plaatsing)	18957
Kartografie	750
Aankleding en inrichting 2 belevingsplekken (extra belevingselementen, buiten landmark en bord ad € 1250 stelpost per locatie, incl. aanleg en plaatsing)	2.500
Landingspagina's Liefde voor Leudal (eenmalige aanmaak en opmaak, incl. QR, beeldmateriaal en contentcreatie)	500
Productontwikkeling en communicatiemiddelen (inzet communicatiemiddelen incl. een openingshandeling)	1000
Totale investering belevingsplekken (eenmalig) Per belevingsplek: € 15.902 excl. btw)	31803
Borging digitale content en technisch beheer (10 jr/€150)	1500
Jaarlijks onderhoud belevingsplekken (€500/10jr) (2x keer p/jr controle, klein onderhoud, samen met Buggenumse Veld)	5000
Totaal duurzame borging (digitaal/beheer/onderhoud) = per plek per jaar: € 325 voor 2 plekken / duur 10 jr.	6500
Algehele projectcoördinatie (t/m realisatie-fase) (continuering begeleiding en ondersteuning door de projectcoördinator van het Promotie Platform Leudal ad 28 uur a € 95 p/u)	2660
Onvoorzien (5% inflatie)	2150
Totaal	43.113

Tijdplanning

Er wordt uitgegaan dat de start van onderhavig werkzaamheden kunnen plaatsvinden na **besluitvorming** tijdens de Raadsvergadering van de gemeente Leudal op **1 juli 2025** waarna vervolgens in het **derde kwartaal van 2025 tot uitvoering** kan worden overgegaan.

Bijlagen

- a. Offerte Buro Kloeg, communicatie voor natuur, cultuur en recreatie dd.
- b. Offerte Ron Janssen Erf- en Landschapsverfraaiing dd.
- c. Offerte Natuurlijk Elan (beheer en onderhoud belevingsplekken) **Volgt nog!**